

Záznam

zo 4. stretnutia pracovnej skupiny pre prístupnosť webových stránok uskutočneného 27. apríla 2011 na MF SR

Zúčastnení:

Peter Bíro (MF SR), Daniela Brašeňová (MZ SR), Vladimír Vrzák (ÚMS), Tibor Baďura (SK8), Branislav Mamojka (Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska), Vojtech Regec (Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska), Miloš Šrámek (SOIT)

Pozorovatelia: Erika Kusyová (Infocom), Matej Kurian (Transparency International), Štefan Szilva (nezávislý expert)

Program zasadnutia:

1. Predstavenie členov.
2. Zmena zamerania pracovnej skupiny.
3. Pripomienky k metodickému pokynu k výnosu o štandardoch pre IS VS.
4. Konverzia dokumentov.
5. Ostatné.

Priebeh zasadnutia:

1. Predstavenie členov

Zasadnutie pracovnej skupiny (ďalej len „PS3“) viedol jej predseda p. Bíro.

P. Bíro uvítal členov a informoval, že vzhľadom na dlhšie obdobie, počas ktorého PS3 nezasadala, nastalo množstvo zmien členov. Z tohto dôvodu boli jednotliví zúčastnení vyzvaní k predstaveniu seba a svojej organizácie, čo aj urobili.

2. Zmena zamerania pracovnej skupiny

P. Bíro informoval o záveroch Komisie pre štandardizáciu IS VS, ktorá v súlade so záujmom MF SR zvýšila záber činnosti Komisie a to smerom k celkovému riešeniu problematiky zverejňovania informácií v elektronickom prostredí. PS3 dostala aj úlohu zaoberať sa konverziou písomných dokumentov na elektronické. P. Bíro v tejto súvislosti navrhol zmeniť aj názov PS3.

Zúčastnení uvítali túto zmenu a najmä zástupca Transparency International vyjadril záujem o riešenie problematiky tzv. „open data“, t.j. sprístupňovanie informácií verejnej správy. Ďalej prebehla diskusia k samotnému názvu, kde všetci riadny členovia odhlasovali zmenu názvu na Pracovná skupina pre prístupnosť verejných informácií. Nakoľko prístupnosť webových stránok ako taká sa nezameriava iba na verejnú správu, rovnako sa v rámci činnosti

PS3 očakávajú odporúčania pre celé spektrum elektronicky verejne dostupných informácií a nie iba pre verejnú správu.

V nadväznosti k tomuto členovia diskutovali k téme zverejňovania informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám, ako aj pripravovanej novele. P. Bíro informoval o predbežných výsledkoch ankety k zverejňovaniu zmlúv, objednávok a faktúr.

Členovia sa venovali aj pripravovanému obmedzeniu zverejňovania informácií pre informácie, ktoré ohrozujú bezpečnosť informačných systémov, kde bolo skonštatované:

- je iba tenká hranica medzi skutočnou potrebou nezverejnenia a fiktívnym dôvodom pre obídienie zákona zo strany verejnej správy, veľmi dôležitý bude výklad,
- problémom býva zverejňovanie rôznych informácií ako napr. obsah funkčných špecifikácií, kde niektorí členovia uviedli možné poškodzovanie obchodných záujmov, ohrozovanie bezpečnosti a podobne,
- informácie ako napr. typ operačného systému a softvéru sú na jednej strane vítanou informáciou najmä z pohľadu kontroly čerpania verejných financií, na druhej strane pri presnom priradení k aplikácii môžu výrazne zvyšovať bezpečnostné riziká – veľmi dôležité je preto správne nastavenie granularity,
- USA má lepšiu vymožitelnosť žiadostí o informácie, nakoľko majú lepší súdny systém, v SR je to problematickejšie.

3. Pripomienky k metodickému pokynu k výnosu Zmena zamerania pracovnej skupiny

PS3 v ďalšej časti stretnutia prebrala pripomienky p. Szilvu k návrhu Metodického pokynu k výnosu o štandardov pre IS VS, pri ktorých MF SR identifikovalo stanovisko PS3 ako potrebné. Pripomienky sú číslované podľa pôvodného zoznamu.

- Pripomienka č. 8:

“K § 24 doplniť nasledujúci text:

V prípade ak je súbor vo formáte na kompresiu súborov zverejňovaný na webovej stránke, pri odkaze na stiahnutie súboru sa odporúča uvádzať aj informácie o obsahu súboru, vrátane informácií o formáte jednotlivých súborov ktoré obsahuje.

Stanovisko:

PS3 navrhuje akceptovať. Odporúča doplniť aj vysvetlenia, ktoré typy súborov nie je vhodné komprimovať (napr. PDF, JPG).

- Pripomienka č. 13:

K "Bod 4.4", "Príklad č. 3:" - vypustiť časť vety: "a je v podstate ekvivalentná s ISO-8859-2". Zároveň navrhujem doplniť informáciu: "táto znaková sada nebola schválená ako medzinárodný štandard a odporúča sa používať najmä UTF-8."

Text po úprave:

"Táto znaková sada bola vytvorená na podporu východeurópskych jazykov. Bola zavedená neskôr, avšak na rozdiel od predošlých dvoch nebola schválená ako medzinárodný štandard v rámci W3C štandardov.

Namiesto tejto znakovkej sady sa odporúča používať UTF-8."

```
<meta http-equiv="content-type" content="text/html; charset=windows-1250">
```

Stanovisko:

PS3 odporúča akceptovať. UTF-8 je najpoužívanejšou a bežne odporúčanou znakovou sadou aj v zahraničí.

- Pripomienka č. 14:

K "Bod 4.4", "Príklad č. 2:" - navrhujem doplniť nasledovnú informáciu: "V súčasnosti sa odporúča používať najmä kódovanie UTF-8 a pre podporu starších webových prehliadačov sa odporúčajú špecifikácie ISO-8859."

Text po úprave:

"Príklad č. 2:

V súčasnosti sa vo všeobecnosti odporúča používať najmä kódovanie UTF-8, ktorého podpora je vyžadovaná W3C štandardami. Pre podporu starších webových prehliadačov sa odporúčajú špecifikácie ISO-8859. Nasledovné použitie je však vhodné, aj ak je potrebné písať text vo viacerých jazykoch.

```
<meta http-equiv="content-type" content="text/html; charset=utf-8">
```

http://www.w3schools.com/tags/ref_charactersets.asp

<http://www.w3.org/TR/i18n-html-tech-char/>

http://w3techs.com/technologies/overview/character_encoding/all

Stanovisko:

Rovnaké stanovisko ako pre pripomienku č. 13.

- Pripomienka č. 30:

K §15 alebo do Odporúčaných štandardov - navrhujem doplniť text, ktorý som vám zaslal 29 apríla 2010:

"Odporúča sa uvádzanie informácie o neaktuálnosti na jednotlivých zverejnených webových stránkach a uvádzanie odkazu na aktuálnu webovú stránku, ak boli všetky informácie na webovej stránke úplne nahradené aktuálnejšou webovou stránkou,"

Stanovisko:

PS3 odporúča návrh principiálne akceptovať, p. Szilva však pošle PS3 preformulované znenie, nakoľko praktická aplikácia musí zohľadniť aj rôzne ďalšie aspekty. V diskusii boli uvedené nasledovné fakty:

- v súčasnosti je možné na internete získať nesprávne údaje (napr. oficiálne formuláre, ktoré už nie sú platné) bez akéhokolvek zistenia tohto faktu, pričom právna zodpovednosť príslušného úradu je prakticky nulová,

- Označovanie aktualizovaní webových stránok závisí od používaného redakčného systému, manuálne ja takáto povinnosť nevykonateľná
- Je malá pravdepodobnosť, že niekto bude aktualizovať „historické“ webové sídla, keď ich už považuje iba za archívne a na druhej strane nie je cieľom tieto informácie odstrániť, nakoľko sú naďalej použiteľné pre rôzne iné účely (napr. webové sídla ex-premiérov vlády).
- Elektronická úradná tabuľa ako miesto zverejňovania niektorých dôležitých dokumentov zatiaľ legislatívne neexistuje, je však v návrhu nového zákona o eGovernmente.
- Uvedomejšie samosprávy už aj v súčasnosti publikujú a označujú zrušené VZN, čo je presne cieľom tejto pripomienky.
- V zahraničí existuje tzv. princíp „Living data“, ktorý využíva nemenný odkaz (napr. knižnica DoA). URL adresa kľúčových miest by sa nemala meniť, v praxi to je však iba ťažko dosiahnuteľné.

- Pripomienka č. 31:

K "10.2 Doplnujúce informácie k prílohe č. 1 Výnosu MF SR" - "Bod 11.4" navrhujem doplniť nasledujúci text (ktorý som vám zasielal 10. mája 2010 na základe W3C "Core Techniques for Web Content Accessibility Guidelines 1.0")

"Odporúča sa používať jednu z nasledujúcich techník pre odkazovanie na prístupné alternatívne stránky z neprístupných webových stránok:

1. Poskytovanie odkazu na prístupnú alternatívnu webovú stránku na vrchu každej neprístupnej webovej stránky. Takýto odkaz musí byť na webovej stránke jeden z prvých, na ktoré sa užívateľ dostane ovládaním z klávesnice cez tabulátor, a to ešte pred inými odkazmi. Zároveň by na alternatívnej prístupnej webovej stránke mal byť na rovnakom mieste poskytovaný odkaz na neprístupnú webovú stránku, aby užívateľ mohol prechádzať medzi týmito verziami webovej stránky.

2. Používanie popisných informácií na automatické otvorenie alternatívnych webových stránok. Na základe informácie o type užívateľovho prehliadača môže server poskytnúť alternatívne webové stránky alebo internetový prehliadač môže automaticky načítať alternatívne webové stránky."

Stanovisko:

PS3 navrhuje akceptovať. P. Regec skonštatoval, že je to v súlade s princípmi WCAG 2.0. Szilva návrh preformuluje v spolupráci s p. Regecom a návrh zašle PS3.

- Pripomienka č. 45:

K Prílohe č. 1 Výnosu, bod 13.11 doplniť text:

"V prípade súborov vo formáte na kompresiu súborov (napr. ZIP) sa odporúča uvádzať aj informácie o obsahu súboru, vrátane informácií o formáte jednotlivých súborov ktoré obsahuje. Tieto informácie sú

potrebné, aby používateľ zbytočne nestáhoval súbor, pri ktorom až po rozbalení zistí jeho obsah a formáty súborov."

Stanovisko:

Rovnaké stanovisko ako pre pripomienku č. 8.

- Pripomienka č. 58:

K Príloha č. 1, K bodu 8.1 upraviť pôvodný text: "Kód môže byť optimalizovaný na konkrétny prehliadač, mal by však principiálne fungovať aj v aspoň jednom inom bežne používanom prehliadači." nasledovným textom:

"Kód by mal používať platné štandardy a nemal by byť optimalizovaný na jeden konkrétny prehliadač, nakoľko v takom prípade by prišlo k narušeniu technologickej neutrality. Pokiaľ však už kód optimalizovaný na konkrétny prehliadač historicky existuje a stránka nemá pridelenú výnimku, musí byť zabezpečená aj principiálna funkčnosť na rôznych platformách (operačných systémoch) aspoň v jednom bežne používanom prehliadači (pričom sa odporúča, aby išlo o multiplatformový prehliadač s otvoreným zdrojovým kódom z dôvodu možnosti rozšírenia na ďalšie platformy)."

Stanovisko:

PS3 v súčasnom znení návrh neakceptovala, pretože je pre bežného prijímateľa štandardov nepochopiteľný a vecne neuplatniteľný. P. Szilva znenie preformuluje a návrh opätovne zašle PS3.

- Pripomienka č. 60:

K Príloha č. 1, K bodu 11.4 doplniť text:

"Pred vytváraním alternatívnej webovej stránky je vhodné znovu zvážiť technický návrh hlavnej webovej stránky, pretože vytvorenie prístupných webových stránok zabezpečí ich lepšiu použiteľnosť pre všetkých. Alternatívne webové stránky by sa mali poskytovať len ak iné riešenia zlyhávajú."

Stanovisko:

PS3 navrhuje akceptovať. P. Regec upozornil, že alternatívne verzie sa poskytujú napr. pre potrebu zabezpečenia požiadavky na kontrast a preto úplne negatívne odporúčanie nie je vhodné.

4. Konverzia dokumentov

PS3 sa konverzii dokumentov vzhľadom na krátkosť času venovala iba informatívne. Členovia PS3 prisľúbili zaslať MF SR pripomienky k relevantnej časti Usmernenia pre konverziu písomných dokumentov na elektronické v1.1 a to najneskôr do týždňa od tohto stretnutia.

5. Ostatné

P Szilva v krátkosti načrtol problematiku fontov v dokumentoch. Vzhľadom na ukončenie stretnutia sa PS3 bude touto témou zaoberať na ďalšom stretnutí, resp. na základe jeho podrobnejšieho návrhu, čo je potrebné riešiť.

Závery:

1. Členovia PS3 schválili zmenu názvu a rozšírenie zamerania svojej činnosti. Nový názov PS3 je pracovná skupina pre prístupnosť verejných informácií.
2. PS3 schválila princípy všetkých pripomienok k metodickému pokynu, predloženým p. Szilvom. P. Szilva vypracuje a rozpošle členom nový návrh pripomienok č. 30, 31 a 58 určených na dopracovanie v zmysle bodu XX stretnutia. Pri pripomienke č. 31 mu poskytne asistenciu zástupca ÚNSS. Členovia PS3 obratom zašlú svoje stanovisko, ktorým sa vyslovia za schválenie alebo neschválenie uvedeného návrhu.

T: 3. máj 2011

3. Zástupca Transparency International a p. Szilva pripraví návrhy na granularitu problematiky odstraňovania zastaraných údajov.

T: 8. máj 2011

4. Členovia PS3 zašlú MF SR svoje pripomienky k požiadavkám na konverziu elektronických dokumentov v usmernení pre konverziu elektronických dokumentov na písomné dokumenty v. 1.1.

T: najneskôr 3. máj 2011

5. Členovia PS3 a zúčastnení stretnutia zašlú svoje námety v súvislosti s požiadavkami na publikovanie verejných informácií.

T: 16. máj 2011

6. P. Szilva spracuje návrh metodiky pre riešenie fontov v súvislosti s webovými stránkami a svoj návrh zašle členom PS3.

T: 16. máj 2011